

provincie HOLLAND ZUID

DIRECTIE GROEN, WATER EN

MILIEU
afdeling Milieu

CONTACTPERSOON

~~XXXXXXXXXX~~

DOORKIESNUMMER

~~XXXXXXXXXX~~

E-MAIL

~~XXXXXXXXXX~~

CONTACTPERSOON

~~XXXXXXXXXX~~

DOORKIESNUMMER

~~XXXXXXXXXX~~

E-MAIL

~~XXXXXXXXXX~~

PROVINCIEHUIS

Zuid-Hollandplein 1

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

TELEFOON

070 - 441 66 11

FAX

070 - 441 78 20

WEBSITE

www.zuid-holland.nl

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

t.a.v. Projectbureau evaluatie Schipholbeleid

Postbus 90771

2509 LT DEN HAAG

DG TRANSPORT EN LUCHTVAART		COPY
Reg. nr.		
Doss. nr.		
Datum:	27 JUNI 2005	
Aanpakstermijn	25-07-05	
Ter behandeling aan:		Overberg:
BIJLAGEN	24	DATUM
		23 JUN 2005

ONS KENMERK

DGWM/2005/8289A

UW KENMERK

-

ONDERWERP

verbetervoorstellen provincie Zuid-Holland evaluatie Schipholbeleid

Geachte heer/mevrouw,

In deze brief gaan wij in op uw verzoek om 'verbetervoorstellen' aan te geven voor het Schipholbeleid waartoe u ons heeft uitgenodigd in uw brief van 13 december 2004 dat vergezeld ging met het plan van aanpak Schipholbeleid.

Ook zullen we kort ingaan op de voortgangsrapportages die ons toegestuurd zijn op 31 maart 2005 in het kader van de evaluatie van de Schipholwet.

In juni 2002 heeft Provinciale Staten de beleidsnota 'Vleugels in Balans' vastgesteld waarin het provinciale beleid ten aanzien van Schiphol voor Zuid-Holland is vastgesteld. Hierin staat onder andere dat Schiphol strategisch een belangrijke bijdrage levert aan de economische structuur van de Deltametropool en dat 'in het gebied buiten het beperkingengebied bindende afspraken nodig zijn ter voorkoming of vermindering van hinder door aan- en uitvliegend luchtverkeer' en dat de groei van Schiphol gebonden dient te worden aan de randvoorwaarden en (milieu)normen van de PKB Schiphol en omgeving uit 1995.

Bovenstaande aanbevelingen zijn dan ook het kader waarbinnen de verbeter-voorstellen worden geformuleerd.

Allereerst willen wij een tweetal zorgpunten naar voren brengen die mogelijk kunnen leiden tot toename van het aantal gehinderden in Zuid-Holland:

- Het luchtruim boven Wassenaar komt ter zijner tijd vrij in verband met sluiting Vliegkamp Valkenburg. Daardoor wordt het mogelijk om lager te vliegen dan tot nu toe mogelijk was.
- In de presentatie van de Mainportvisie door Amsterdam Airport Schiphol, KLM en LVNL is de Parallele Kaagbaan als uitbreidingsmogelijkheid van Schiphol genoemd. Dit zal leiden tot een vergroting van de 20 Ke-zone en daarmee mogelijk tot verdere ruimtelijke beperkingen in bijvoorbeeld de Oude Rijnzone.

Tram 9 en

bus 65 en 88 stoppen

bij het provinciehuis.

Vanaf station Den Haag CS

is het tien minuten lopen.

De parkeerruimte voor

auto's is beperkt.

Welke maatregelen zijn er te treffen zodat het aantal gehinderden in Zuid-Holland niet toeneemt? De milieu- en ruimtelijke gevolgen van beide ontwikkelingen moeten in kaart worden gebracht.

Ook op grote(re) afstand van de luchthaven Schiphol wordt hinder van vliegtuigen ervaren in Zuid-Holland. Boven deze gebieden zijn dan ook grote concentraties luchtverkeer waar te nemen die gebruikmaken van de Kaagbaan, Aalsmeerbaan en Zwanenburgbaan voor hun start en/of landingen. Een belangrijk deel van het naderend vliegverkeer vliegt zelfs op afstanden van 40 à 60 km van Schiphol (boven Leidschendam en Maassluis bijvoorbeeld) erg laag, terwijl circa 6.000 voet (2 km) in plaats van 2.000 of 3.000 voet heel goed mogelijk is. Wat is de reden van dit onnodige laag vliegen? Ons verbetervoorstel is om het vliegverkeer op deze afstand hoger te houden en continu dalend in plaats van horizontaal - en dus met meer lawaai en meer brandstofgebruik - Schiphol te laten naderen. Dit is mogelijk door een verbetering van het ontwerp van het netwerk van start- en landingsroutes en het laten prevaleren van een lagere geluidsbelasting boven het gemak van afhandelen van het vliegverkeer.

Optimalisatie

De eerste verbeterpunten die we willen voorstellen zijn geluidsvriendelijke vliegprocedures en routes door vliegtuigen met een modern navigatiesysteem. Hiermee sluiten we aan bij de verbetervoorstellen die de stichting Natuur en Milieu hebben gedaan in hun 'Optiedocument 'Stiller vliegen boven Nederland' waarin zij voorstellen doen ter vermindering van de geluidsoverlast ten behoeve van gebieden op 20 tot 100 kilometer van Schiphol.

Daarnaast zouden we als verbetervoorstel willen meegeven dat er meer over zee aangevlogen zou moeten worden in plaats van over het land en dat de holding bij de Zeeuwse eilanden (RIVER) richting zee verplaatst zou moeten worden. Het beoogde effect dat met deze maatregelen wordt verwacht is minder hinder van vliegtuiggeluid.

Monitoren en handhaven

Het CROS project 'meten vliegtuiggeluid buiten de 20 Ke', waartoe de provincies Zuid-Holland en Utrecht het initiatief hebben genomen, heeft als doel het verkennen van de mogelijkheden om vliegtuiggeluid te meten in het gebied buiten de 20 Ke. Het project zal in september 2005 afgerond zijn. Het uiteindelijke doel van het meten van vliegtuiggeluid buiten de 20 Ke is de behoefte aan informatie over vliegtuiggeluid door gehinderden en het kunnen monitoren van vliegtuiggeluid. Ons verbetervoorstel zou dan ook zijn om het meten van vliegtuiggeluid in een groter gebied rondom de luchthaven te laten plaatsvinden indien uit de verkenningen van het project blijkt dat dit mogelijk is. Dus ook buiten de 20 Ke, tot de 45 Lden-contour (dat wil zeggen enkele procenten van de bevolking ervaart daar nog ernstige hinder) en tot de 35 Lnight-contour.

De plaatsen waar dergelijke meetinstrumenten geplaatst zouden moeten worden kunnen bepaald worden aan de hand van aantallen klachten en frequent gevlogen vliegpaden.

Op dit moment wordt er alleen gehandhaafd om en nabij de (oude) 35 Ke-contour (=58 L-den). Veel gemeenten van Zuid-Holland vallen daarbuiten. De gedachte achter deze methodiek is dat alles wat buiten deze contour ligt met minder vliegtuiggeluid te maken krijgt. De ervaringen liggen echter niet in het verlengde daarvan. Wij zien dan ook graag meer handhavingspunten verder gelegen van de (oude) 35 Ke-contour met name in de buurt van woonbebouwing op of aan de 20 Ke-contour.

Het beoogde effect dat met deze maatregelen wordt verwacht is het beter kunnen informeren van bewoners, het kunnen volgen van de ontwikkelingen van vliegtuiggeluid en het kunnen handhaven zodat werkelijk niet meer geluid optreedt in de woongebieden dan volgens de berekeningen het geval zou zijn. Door handhavingspunten met de geëigende grenswaarden wordt de luchtvaart tot creatieve maatregelen gestimuleerd die er voor de bevolking echt toe doen.

Externe veiligheid

Wat opvalt in de tussenrapportage¹ van de gelijkwaardigheidstoets over het jaar 2004 is dat er alleen nog wordt gesproken van 'getroffen door een vliegtuig' of 'gebieden waarbinnen de aanwezige personen de kans lopen om dodelijk getroffen te worden door de brokstukken'. Is in de tussenrapportage dezelfde berekeningswijze gehanteerd als in het MER Schiphol 2003?

Slaapverstoring

In het Luchthavenverkeerbesluit² van 2003 wordt aangekondigd dat bij de eerstvolgende evaluatie van dit besluit toepassing van het nachttregime in de periode tussen 06.00 uur en 07.00 uur zal worden overwogen op basis van onderzoeksresultaten naar de effecten hiervan op de mainportfunctie en de gezondheid. In het TNO/RIVM³ onderzoek naar de effecten van slaapverstoring door nachtelijk vliegverkeer worden de effecten in kaart gebracht. Uit het beoordelingskader Gezondheid en Milieu⁴ blijkt dat in het gebied van 55 x 55 km rond Schiphol circa 200.000 personen 'erge' slaapverstoring ondervinden en worden 45.000 personen meer dan drie keer per nacht wakker als gevolg van vliegtuiglawaai. Wij stellen dan ook voor om het nachttregime te verlengen van 23.00 uur tot 06.00 uur naar 23.00 uur tot 07.00 uur zodat het aantal slaapgestoorden zal verminderen.

---

¹ Evaluatie Schipholbeleid, Gelijkwaardigheidstoets, Tussenrapportage 2004, Ministerie van Verkeer en Waterstaat en het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, maart 2005.

² Luchthavenverkeersbesluit Schiphol, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, besluit van 26 november 2002.

³ Slaapverstoring door vliegtuiggeluid, TNO-rapport 2002.028, W. Passchier-Vermeer e.a., RIVM-rapport 441520019.

⁴ Beoordelingskader Gezondheid en Milieu: nachtelijk geluid van vliegverkeer rond Schiphol en slaapverstoring, T Fast, RIVM rapport 630 100002/2004 opdrachtgevers Ministerie van VROM, VenW en VWS.

ONS KENMERK
DGWM/2005/8289A
PAGINA 4/6

Compenserende maatregelen

In het 'Verbreed mainportprogramma'⁵ korte termijn' van de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS; provincie Noord-Holland, Haarlemmermeer en Amsterdam) wordt het 'instellen van een leefbaarheids- c.q. omgevingsfonds' genoemd. Zij stellen voor om een haalbaarheidsstudie te doen naar de effectiviteit en de mogelijke financieringsstromen. Wij zijn benieuwd naar de resultaten van deze studie. Compenserende maatregelen in de leefomgeving kunnen bijdragen aan het verhogen van de leefkwaliteit in door vliegtuiggeluid belaste gebieden.

Uitplaatsen van vluchten naar regionale velden

In diverse (concept)verbetervoorstellen en in de Mainportvisie van de luchtvaartsector is het uitplaatsen van segmenten van het luchtverkeer van Schiphol naar regionale velden genoemd als mogelijkheid om de groei van de luchthaven te kunnen accommoderen. In dit verband willen wij u erop wijzen dat elke uitgeplaatste vlucht naar een regionale luchthaven daar door de zeer nabijgelegen woongebieden in het algemeen veel meer overlast en externe veiligheidsrisico's geeft dan diezelfde vlucht op Schiphol. Ook wijzen wij u erop dat de milieuc contouren van Rotterdam Airport bijna vol gevlogen zijn en wij als toekomstig bevoegd gezag op voorhand niet bereid zijn om deze te verruimen gezien de ruimtelijke en milieuhygiënische consequenties.

Wij verzoeken u de hiervoor beschreven verbetervoorstellen in het kader van de evaluatie gepaste aandacht te geven. Voor een nadere uitwerking en toelichting kunt u contact opnemen met mevrouw. M.J. Fles, telefoon (070) 441 65 39; (fles@pzh.nl). Wij hechten er belang aan zo goed mogelijk aan te sluiten bij de door u gewenste mate van uitwerking.

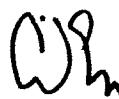
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar

J. Franssen

⁵ Concept Verbreed mainportprogramma korte termijn, versie 2 mei 2005, Bestuurlijke Regie Schiphol.

AFSCHRIFT AAN

- CROS-bewonersvertegenwoordiger Cluster Zuid-West, t.a.v. C.J. van Kuijen, De Weiden 17, 2361 VX Warmond;
- Gemeente Aalsmeer, t.a.v. Clustertrekker Zuid, Wethouder C.J. Wijnen, Postbus 253, 1430 AG Aalsmeer;
- Gemeente Alkemade, t.a.v. Burgemeester A.H. Meerburg, Postbus 1, 2370 AA Roelofarendsveen;
- Gemeente Alkemade, t.a.v. M. Radema, Postbus 1, 2370 AA Roelofarendsveen;
- Gemeente Alphen aan den Rijn, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 13, 2400 AA Alphen aan den Rijn;
- Gemeente Bodegraven, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 401, 2410 AK Bodegraven;
- Gemeente Boskoop, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 5, 2770 AA Boskoop;
- Gemeente Brielle, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 101, 3230 AC Brielle;
- Gemeente Delft, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 340, 2600 AH Delft;
- Gemeente Den Haag, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 12651, 2500 DP Den Haag;
- Gemeente Gouda, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 1086, 2800 BB Gouda;
- Gemeente Hillegom, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 32, 2180 AA Hillegom;
- Gemeente Jacobswoude, t.a.v. Wethouder C.N.W. Vink, Postbus 81, 2450 AB Leimuiden;
- Gemeente Jacobswoude, t.a.v. X. van Ginkel, Postbus 81, 2450 AB Leimuiden;
- Gemeente Leiden, t.a.v. Wethouder W.T. de Boer, Postbus 9100, 2300 PC Leiden;
- Gemeente Leiderdorp, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 35, 2350 AA Leiderdorp;
- Gemeente Leidschendam-Voorburg, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 905, 2270 AX Voorburg;
- Gemeente Liemeer, t.a.v. Burgemeester drs. N.C. Barendegt, Postbus 3003, 2440 AA Nieuwveen;
- Gemeente Liemeer, t.a.v. G.J. Pieterse, Postbus 3003, 2440 AA Nieuwveen;
- Gemeente Lisse, t.a.v. T. Melman, Postbus 200, 2160 AE Lisse;
- Gemeente Lisse, t.a.v. Wethouder A.A. Moolenaar, Postbus 200, 2160 AE Lisse;
- Gemeente Maassluis, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 55, 3140 AB Maassluis;
- Gemeente Nieuwkoop, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 17, 2420 AA Nieuwkoop;
- Gemeente Noordwijk, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 298, 2200 AG Noordwijk;
- Gemeente Noordwijkerhout, t.a.v. M. de Graaf, Postbus 13, 2210 AA Noordwijkerhout;
- Gemeente Noordwijkerhout, t.a.v. Wethouder ir. F.W.A. Helsloot, Postbus 13, 2210 AA Noordwijkerhout;
- Gemeente Oegstgeest, t.a.v. F. Smit, Postbus 1270, 2340 BG Oegstgeest;
- Gemeente Oegstgeest, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 1270, 2340 BG Oegstgeest;

ONS KENMERK
DGWM/2005/8289A
PAGINA 6/6

- Gemeente Reeuwijk, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 3, 2810 AA Reeuwijk;
- Gemeente Rijnsburg, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 349, 2230 AH Rijnsburg;
- Gemeente Rijnwoude, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 115, 2394 ZG Hazerswoude-Rijndijk;
- Gemeente Rijswijk, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk;
- Gemeente Sassenheim, t.a.v. Burgemeester C.J.D. de Waal, Postbus 26, 2170 AA Sassenheim;
- Gemeente Sassenheim, t.a.v. L. Ganzevoort, Postbus 26, 2170 AA Sassenheim;
- Gemeente Uithoorn, t.a.v. Clustertrekker Zuid-Oost, Burgemeester mevrouw H.L. Groen, Postbus 8, 1420 AA Uithoorn;
- Gemeente Uithoorn, t.a.v. Clustertrekker Zuid-Oost, M. Kooymans, Postbus 8, 1420 AA Uithoorn;
- Gemeente Valkenburg, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 22, 2235 ZG Valkenburg;
- Gemeente Voorhout, t.a.v. F. Wulp, Postbus 149, 2215 ZJ Voorhout;
- Gemeente Voorhout, t.a.v. Wethouder L.C.M. van Steijn, Postbus 149, 2215 ZJ Voorhout;
- Gemeente Voorschoten, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 393, 2250 AJ Voorschoten;
- Gemeente Warmond, t.a.v. K. Goossens, Postbus 442, 2360 AA Warmond;
- Gemeente Warmond, t.a.v. Wethouder drs. A.C. de Vroomen, Postbus 442, 2360 AA Warmond;
- Gemeente Wassenaar, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 499, 2240 AL Wassenaar;
- Gemeente Wateringen, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 399, 2290 AJ Wateringen;
- Gemeente Westvoorne, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 550, 3235 ZH Rockanje;
- Gemeente Zederik, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 1, 4230 BA Meerkerk;
- Gemeente Zevenhuizen-Moerkapelle, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 30, 2760 AA Zevenhuizen;
- Gemeente Zoetermeer, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer;
- Gemeente Zoeterwoude, t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders, Postbus 34, 2380 AA Zoeterwoude;
- Milieudienst West-Holland, t.a.v. R.A.A. Zwiers, Postbus 159, 2300 AD Leiden;
- Stichting Natuur en Milieu, t.a.v. Jan Fransen, Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht.